

КАБ ГАЛАСЫ ЗАГУЧАЛІ

ЗНАЙСЦІ
І ПАДТРЫМАЦЬ

— А мы суправаджаем нашых юных таленты ад першай іх публікацыі і да ўступлення ў Саюз пісьменнікаў, — падкрэслівае старшыня Мінскага гарадскога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі (СПБ) Міхась ПАЗНЯКОЎ. — Сталыя, вопытныя прэзідэнт і паэты з задавальненнем бяруць пад крыло пачаткоўцаў, якіх знаходзяць праз літаратурныя конкурсы, публікацыі ў розных выданнях, звароты ў выдавецтвы. Прасоўваем маладых пісьменнікаў праз пастаноўкі гарадскога тэатра паэзіі і іншыя літаратурныя імпрэзы.

Супольна з партнёрамі СПБ выдае калектывныя зборнікі. У 2011 годзе была заснаваная кніжная серыя «Мінскія маладыя галасы». Цудоўна разумеюць, што для маладых аўтараў вельмі востра стаіць пытанне з публікацыяй твораў. Каб стаць членам Саюза пісьменнікаў Беларусі, трэба мець кнігі, а каб выдаць кнігу, асабліва ў дзяржаўным выдавецтве, трэба мець імя, каб забяспечыць тыраж. Атрымліваецца замкнёнае кола.

Упершыню сталічным аддзяленнем СПБ была падрыхтавана анталогія маладой паэзіі Беларусі «Мы — маладыя», дзе прадстаўлена 166 паэтаў (укладальнік Міхась Башлакоў). Маладым літаратарам (да 30 гадоў) штогод прысуджаецца літаратурная прэмія Мінскага гарадскога аддзялення СПБ «Адкрыццё года». З 2017 года заснаваны яшчэ тры літаратурныя прэміі ў намінацыях «Проза», «Паэзія» і «Дзіцячая літаратура».

Знайсці талент — палова справы, трэба яго яшчэ падтрымаць. Пры СПБ працуюць Школа юнага паэта і Школа юнага прэзідэнта, дзейнічаюць творчыя секцыі, праводзяцца семінары для пачынаючых і маладых літаратараў. У сталіцы створана каля 40 літаратурных клубаў, студый і гасцёўняў для моладзі.

«А якія іскрыны мы адкрываем!!! — хваліцца Міхась Пазнякоў. — Маладая паэтэса Кацярына Масэ... Першая яе кніжка выйшла, калі дзяўчына навучалася яшчэ ў восьмым класе мінскай школы. Цяпер яна ўжо скончыла Лінгвістычны ўніверсітэт, стала лаўрэатам некалькіх літаратурных прэмій. Калі ёй споўнілася 18 гадоў, прынесла дакументы ў Саюз пісьменнікаў Беларусі».

ПРА ФОРМУ І ЗМЕСТ

— Кацярына Масэ двойчы, на чацвёртым і пятым курсах універсітэта, праходзіла перакладчыцкую практыку ў мастацка-літаратурным часопісе «Маладосць», а на дадзены момант вядзе ў нас аўтарскую рубрыку «Код паэзіі: узламаць нельга ўтойваць» і рэгулярна бярэ ўдзел у «маладосцеўскіх» імпрэзах, — расказвае галоўны рэдактар часопіса Святлана ВОЦІНАВА.

«Калі нехта ўрачыста заяўляе, што паэзія была прыдуманая, каб «выказваць чалавечыя эмоцыі», у мяне пачынае торгацца вока. Напэўна, калі зладзіць апытанку на прадмет задач паэзіі, гэты ўлюбёны ўсімі стэрэатып зойме першае месца сярод найбольш частых

Фота Грэмскага прэс-цэнтра Дома прэсы.

варыянтаў адказу. І як тут не прыгадаць Малармэ з яго ўжо хрэстаматыйным выказаннем: «Паэзія робіцца са слоў, а не з ідэй». З гэтага вынікаюць дзве важныя высновы. Па-першае, нельга «наліць» нейкую ідэю або пачуццё ў рытмізавана-рыфмаваную «пасудзіну» і назваць гэта паэзіяй, — разважае маладая паэтэса і лінгвіст Кацярына Масэ. — Таму што віно можа існаваць асобна ад келіха, як і келіх ад віна; ідэя можа існаваць асобна ад знака (хаця і не заўсёды), а вось змест ад формы і форма ад зместу ў вершы — пардон, ніяк. Добрая паэзія павінна прыпадабняцца тканіне ў бяшчывасці яе тэкстуры: як дзіця, дзіўчыцца гладкасці і непарыўнасці тканіны, не можа даць веры, што яна сатканая з тысяч асобных ніткачак — кожная на сваім месцы, — так чытач мусіць дзівіцца цэльнакройнасці паэтычнага твора, не верачы, што ён складаецца з асобных гукаў і слоў. Калі судносіць эталонную для мяне паэзію з пэўным відам тэкстылу, то гэта дакладна не пэчварк — не сабраная з дзясятка ўжо скарыстаных шматкоў коўдра. Добрая паэзія — гэта найтанчэйшы ядwab, пра які нездарма кажуць, што ён «сатканы з паветра», гэтак жа як верш найвышэйшага гатунку сатканы з цішыні».

«КЕПСКІ ТЭКСТ — ГЭТА...»

— Уся наша штодзённая работа — гэта работа з моладдзю, — канстатуе Святлана Воцінава і засяроджвае ўвагу на новай канцэпцыі выдання: «Маладосць — больш чым часопіс». Апошняя прадугледжвае актыўнае супрацоўніцтва са студэнцкай аўдыторыяй для распаўсюджвання сярод яе інфармацыі пра магчымасці, створаныя «для тых, каму ёсць што сказаць свету». Цікавыя тэматычныя лекцыі і анкетаванні ў папярковым і электронным фармаце дазваляюць бліжэй знаёміцца з выданнем і смялей праяўляць сябе ў яго конкурсах і спецыяльных тэматычных праектах. Адсюль і заклік у анкеце, распрацаванай для студэнтаў: «Калі хочаш быць не толькі чытачом, але і сустваральнікам часопіса...», і пытанні-прапановы, досыць неардынарныя, кшталту: «Уяві сябе галоўрэдам», або: «Кепскі тэкст — гэта...», або: «Ці існуюць для цябе тэмы-табу».

Літаральна днямі ў рамках XXVII Мінскай міжнароднай кніжнай выстаўкі былі падведзены вынікі ўжо

II тура конкурсу біяграфічных твораў «Слаўная кампанія: рэANIMAцыя», прысвечаных беларускім пісьменнікам XIX стагоддзя. Ён ладзіцца рэдакцыяй часопіса «Маладосць» сумесна з філфакам БДУ пры інфармацыйнай падтрымцы Нацыянальнага інстытута адукацыі.

Гэта конкурс мастацкіх біяграфій пісьменнікаў XIX стагоддзя, скіраваны на папулярызацыю гісторыі айчыннай літаратуры. Конкурс ад-

II тур конкурсу даў паўнаватасныя творы пра такіх пісьменнікаў XIX стагоддзя, як Франц Савіч, Уладзіслаў Сыракомля, Вайніслаў Савіч-Заблоцкі, Вінцэнт Дунін-Марцінкевіч і Кастусь Каліноўскі. Найбольш папулярная аказалася асоба Кастуся Каліноўскага — на напісанне яго біяграфіі «замахнуліся» аж пяць канкурсантаў. На другім месцы — Франц Савіч (было чатыры заяўкі).

Фота Надзеі Нікалаевай.

метны найперш тым, што можна выбраць любую персону. Сярод крытэрыяў ацэнкі — не толькі дакладнасць фактаў, праўдзівасць дэталей эпохі і цэласнасць апавяду, але і займальнасць, арыгінальнасць, арыентаванасць на школьную і студэнцкую аўдыторыю.

У другім туры на адрас арганізатараў паступілі 32 заяўкі. Узрост удзельнікаў вар'іраваўся ад 14 да 61 года. Сярод іх васьмікласніца, аспірант, маладая мама, прадстаўнікі навукова-даследчыцкай, культурнай і сацыяльнай сфер, перакладчыкі, журналісты, рэдактары друкаваных СМІ і інтэрнэт-рэсурсаў, выкладчыкі, студэнты-філолагі, студэнты-гісторыкі, студэнты-юрысты. Іншымі словамі, слаўная кампанія...

— У адказ на сваю заяўку (персону) кожны ўдзельнік атрымаў «ключы» — спіс крыніц у дапамогу, — кажа Святлана Воцінава. — У кожным летнім і восеньскім нумары часопіса «Маладосць» мы друкавалі артыкулы пад рубрыкай «У падтрымку». Да таго ж усе мелі права звяртацца да арганізатараў па любую дапамогу — ад кансультацыі да папярэдняга прачытання твора.

Святлана Воцінава анансавала новы конкурс краязнаўчых сачыненняў для школьнікаў, палажэнне аб якім цяпер распрацоўваецца разам з Нацыянальным інстытутам адукацыі, і заклікала далучацца да Рэспубліканскага конкурсу літаратурнай творчасці студэнтаў ВНУ «Аўтограф-2020», прысвечанага 75-й гадавіне Вялікай Перамогі

і Году малой радзімы. Ён стартаваў у студзені.

ВЫРАСЛІ
НА «КЛУМБЕ»

Кацярына РОЎДА — яшчэ адзін малады член Саюза пісьменнікаў Беларусі (пісаць пачала ў 16 гадоў), паэтэса, кіраўнік клуба аматараў мастацкага слова «КЛУМБА» пры БДУ. У 2014 годзе сярод студэнтаў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта прайшоў літаратурны конкурс «Славянскі калейдаскоп», які атрымаў нечаканы працяг. На першым сходзе паэт Міхась Пазнякоў уручыў маладым калегам часопісы «Белая вежа», дзе ўпершыню публікаваліся іх творы, — так пачаткоўцы атрымалі зваротную сувязь, і карані будучага творчага аб'яднання пачалі расці ўглыб. А вядомы пісьменнік стаў яго «хросным бацькам».

Кацярына падкрэслівае, як важна натхняцца супольнымі інтарэсамі. Гэта яна называе цеплаабменам. Для сучаснай маладой літаратуры, яе поспехаў і перспектываў важна ўсё: яна — як маладая раслінка, якой патрэбны цеплыня, святло, клопат і захваленне.

Сёння пераважная большасць «клумбаўцаў» спрабуе свае сілы ў вершах і прозе, тым не менш гэта не проста літаратурнае аб'яднанне, якім мы звычайна яго ўяўляем. Яго дзверы адчынены для тых, хто проста любіць мастацкае слова, спявае, чытае вершы, выступае ў ролі вядучых літаратурна-музычных вечарын, ладзіць творчыя конкурсы, а то і проста прыходзіць на сустрэчы і імпрэзы, каб паслухаць і падтрымаць сваіх сяброў-аднагодкаў. Людзей прываблівае тое, што «КЛУМБА» ладзіць мерапрыемствы па-за межамі ўніверсітэта: прэзентацыі, віктарыны, сумесныя паездкі, паходы, паэтычныя сустрэчы, выступленні...

Усе задумы рэалізуюцца па прынцыпе «захацеў, абмеркаваў, ажыццявіў». Нехта прыдумляе канцэпцыю, астатнія дапамагаюць яе ўдасканаліць і ажыццявіць. Творчыя пошукі моладзі ўвасабляюцца ў розных фарматах. Так, напрыклад, нарадзіўся аўтарскі спектакль «Пасля ўсяго», прысвечаны Ганне Ахматавай, імпрэза паводле творчасці Бэлы Ахмадулінай.

Многія «клумбаўцы» ўжо сталі пераможцамі рэспубліканскіх і міжнародных літаратурных прэмій і маюць свае літаратурныя зборнікі. Сёння калектыву працуе над новым праектам — альманахам «аБДУмана». Выданне будзе створана, каб паспрабаваць свае сілы не толькі ў якасці аўтараў, але і ў карэктарска-выдавецкай рабоце. На яго старонках з'явіцца вершы, проза, калумністыка і пераклады ўдзельнікаў аб'яднання і аўтараў-пачаткоўцаў з розных факультэтаў БДУ. Нездарма абрэвіятура была ўплецена ў назву альманаха.

— Наша моладзь — вельмі таленавітая. Так, часам не хапае фінансавай падтрымкі, іншы раз — не хапае ўпэўненасці. Чалавек піша ў стол, а ён можа быць нашмат больш таленавіты, чым той, хто пярэць сябе ў інтэрнэце, — разважае Кацярына Роўда. — І мне вельмі хочацца, каб наша творчая моладзь як мага часцей выходзіла з рэжыму анлайн, хочацца жывых сустрэч з пісьменнікамі і паэтамі, больш жывой літаратуры.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ЗВЯЗДА

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)